

РЕШЕНИЕ

№ 398

гр. Пловдив, 28.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, VI СЪСТАВ, в публично заседание на девети март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Надежда Н. Дзивкова Рашкова

Членове: Виделина Ст. Куршумова
Стойчева
Дафина Н. Арабаджиева

при участието на секретаря Пенка В. Георгиева
като разгледа докладваното от Дафина Н. Арабаджиева Въззивно гражданско дело № 20225300500278 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Образувано е въз основа на въззивна жалба от Е. И. К. с ЕГН ***** с адрес: ***, чрез адв. С.М. против Решение № 262434 от 01.11.2021 г. по гр.д. №15104/2020 по описа на ПРС в частта, с която е признато за установено, че Е. И. К. дължи в полза на „Обединена българска банка“ АД с ЕИК 006949959 чрез пълномощник „****“ ЕООД с ЕИК *** чрез юрк. В.Й. сумата от 12 865,26 лв. - главница, 365,01 лв. - договорна лихва за периода от 08.03.2011г - 16.02. 2012 г., 1261,13 лв.- наказателна лихва за период от 08.03.2011 г. до 16.02.2012 г., ведно със законната лихва за забава върху главницата считано от датата на подаването на заявлението по чл. 417 ГПК- 17.02.2012г. до окончателното му изплащане за които суми е била издадена заповед по ЧГД 2559/2012 г. по описа на РС – Пловдив.

В жалбата се твърди, че решението е недопустимо, евентуално неправилно. Твърди се, че ищецът в първоинстанционното производство не е бил надлежно представляван, доколкото упълномощеното дружество *** ЕООД не би могло да осъществява процесуално представителство по специалните правила по чл. 32 ГПК. Твърди се, че този порок не е отстранен и с упълномощаването на юрисконсулт от страна на дружеството. Твърди се нередовност и на исковата молба, изразяващо се в липса на изложени обстоятелства относно приложимия лихвен процент. Моли се решението да се обезсили, като недопустимо. При условията на евентуалност се излагат съображения за неправилност на решението. Оспорват

се изводите на първоинстанционния съд по приложението на материалния закон, както и прилагането на Тълкувателно решение № 4 от 18.06.2014 г. по т. д. № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС. Твърди, че не е обсъдена разпоредбата на чл. 4 от договора за кредит, съгласно която ГЛП е 10 %, но при прекратяване на трудовото правоотношение на кредитополучателя лихвеният процент е 16,25 %. Освен това се сочи, че договорът е недействителен на основание чл. 14 ЗПК отменен, тъй като не е посочен ГПР при лихвен процент от 16,25 %. Соци, че липсват условията, при които се променя лихвеният процент, както и подписан от кредитополучателя погасителен план, в който да са конкретизирани условията за издължаване на кредита. Посочва, че липсата на тази информация води до недействителност на договора за кредит. Твърди се, че неправилно първоинстанционният съд е приел уговорената в договора наказателна лихва за недействителна и я е заместил със законната лихва. Соци се, че този подход е в противоречие с практика на СЕС. Соци се, че липсва обсъждане и преценка за наличието на обективната и субективна предпоставка на предсрочната изискуемост, като прилагането на горесцитираното тълкувателно решение се счита за неправилно. Твърди се, че тълкуването има действие занапред и не се прилага за настоящия казус. Оспорва се да е обявена предсрочната изискуемост по надлежния за това ред чрез връчване на уведомление. Оспорва се да са били налице и предпоставките за обявяване на предсрочната изискуемост, доколкото на кредитополучателя не е предоставена информация за размера на погасителните вноски – главница и лихва. Твърди се, че погасителните вноски са недължими, тъй като не са конкретизирани в погасителен план. Оспорва се като неправилен изводът и липсата на обсъждане на възражението за погасяване по давност на вземанията по договора за кредит. Счита, че с оглед липсата на предсрочна изискуемост вноските за периода от 08.03.2011 г. -08.04.2017 г. са погасени по давност с изтичане на краткия тригодишен давностен срок. Излага съображения, че дори да се приеме, че е приложима петгодишната давност, то тогава погасени по давност са вноските за главница за периода от 08.03.2011 г. -08.04.2015 г. и вноските за лихва за периода от 08.03.2011 г. до 08.04.2017 г. Счита, че давностният срок започва да тече от падежа на всяка погасителна вноска, като се позовава на съдебна практика в този смисъл. Излага становище, че при липса на възприемане на тази практика, то погасени по давност са сумите за възнаградителна и наказателна лихва с изтичане на краткия тригодишен давностен срок.

На основание изложените доводи жалбоподателят Е.К. моли решението в обжалваната част да се обезсили като недопустимо или да се отмени и предявените икове да се отхвърлят. Претендират се разноси на основание чл. 38, ал. 2 ЗА.

В срок е постъпил отговор на въззивната жалба от ОББ АД чрез пълномощника *** ЕООД чрез юриконсулт Й. К., с който оспорва депозираната въззивна жалба, като неоснователна. Твърди, че е налице надлежно процесуално представителство по делото, като се позовава на съдебна практика, в която се приема, че при предвидено преупълномощаване няма пречка упълномощеният, който не е измежду изброените в чл. 32, т. 1 – т.5 ГПК да упълномощи друго лице, което е сред изброените в тази разпоредба. В тази връзка сочи, че е надлежно представляван от упълномощения от *** ЕООД юриконсулт Й. К.. Твърди, че исковата

молба е редовна, като съдържа аргументирано изложение на обстоятелствата, на които се основава. Оспорва доводите на жалбоподателя за неправилност на решението в обжалваната част. Сочи, че от приетото по делото заключение на съдебно – счетоводната експертиза се установява, че банката не е начислявала лихва от 16,25 % при прекратяване на трудовото правоотношение на кредитополучателя. Твърди, че първоинстанционният съд се е произнесъл по възраженията на ответника за недействителност на договора, като е приел, че същият съдържа изискуемата от закона информация. Посочва се, че е спазено и изискването по отношение на погасителния план, като цитира практика в този смисъл, в която се приема, че това изискване е спазено, ако от съдържанието на договора може да се извлече информация относно размер, брой, периодичност и дати на плащане на погасителните вноски. Сочи, че правилно първоинстанционният съд е приел, че клаузата на чл. 7, ал. 1 от договора за кредит е частично недействителна по отношение на правото на банката да начислява лихва за забава над уговорената по чл.4 от договора. В тази връзка твърди, че оспорената клауза се състои от две договорености – олихвяване с наказателна лихва в размер на 10 % и наказателна надбавка в размер на 5 пункта, като обявяването за недействителност на едната договореност не засяга същността на другата. Относно предсрочната изискуемост сочи, че доказването ѝ е определящо единствено за размера, в който ще бъде признато вземането на кредитора, като се позовава на Тълкувателно решение № 8/2017 г., ОСГТК на ВКС и настъпилия в хода на делото падеж на задължението. Оспорва се като неоснователно и възражението на жалбоподателя за погасяване по давност на вземанията. Посочва, че погасителната давност се счита прекъсната с предявяване на иска за съществуване на вземането, който се смята предявен от момента на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение, когато е спазен срокът по чл. 415, ал. 4 ГПК. На основание изложените доводи моли въззивната жалба да се отхвърли, като неоснователна, а решението в обжалваната част да се потвърди. Претендира разноски за юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на заплатеното от жалбоподателя адвокатско възнаграждение. Пловдивският окръжен съд, след като провери обжалваното решение съобразно правомощията си по чл. 269 от ГПК, прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение и съобразно чл. 12 ГПК и обсъди възраженията, доводите и исканията на страните, намери за установено от фактическа и правна страна следното:

Въззивната жалба е подадена в срок, изхожда от легитимирана страна и е насочена срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което се явява процесуално допустима, поради което следва да се разгледа по същество.

При извършената служебна проверка на решението съобразно правомощията си по чл. 269, изр. първо от ГПК съдът намери, че същото е валидно и допустимо.

Настоящият съдебен състав счита за неоснователни възраженията на жалбоподателя за ненадлежно представителство на ищцовото дружество. Съгласно трайната и непротиворечива практика на съдилищата, вкл. на ВКС, се приема, че няма пречка да се упълномощи юридическо лице, като изискванията по [чл. 32 ГПК](#) са приложими за лицата, които осъществяват самото процесуално представителство, а не по отношение на

пълномощника, на когото страна е възложила преупълномощаването. Видно от приложеното към исковата молба пълномощно ОББ АД е упълномощило юридическото лице ***ЕООД да осъществява процесуално представителство, като изрично в т. 6 от пълномощното е отразено, че упълномощените лица имат право да преупълномощават други лица, отговарящи на условията на чл. 32 ГПК, с правата, касаещи процесуално представителство. *(В този смисъл са Определение № 91 от 10.02.2022 г. на ВКС по гр. д. № 2890/2021 г., III г. о., ГК, Определение № 337 от 14.05.2013 г. на ВКС по ч. т. д. № 2081/2013 г., I т. о., ТК и др.).*

Неоснователни са и възраженията на жалбоподателя за нередовност на исковата молба, тъй като същата отговаря на изискванията на чл. 127, т. 4 ГПК, като съдържа изложение на обстоятелствата, на които се основава исковата претенция и които подлежат на установяване в спорния исков процес. Ищецът е посочил, че счита неприложима към настоящия спор към настоящия спор т. 18 от Тълкувателно решение № 4/18.06.2014 г., поради и което не е изложил обстоятелства относно връчването на уведомление за предсрочна изискуемост. Посочил е датата, считано от която е налице неизпълнение и размера и периода на претенцията за наказателна лихва. Обстоятелствата, касаещи правилното определяне на задълженията, наличието или липсата на изменение на лихвения процент, което не се твърди, нито се установява, както и настъпването на предсрочна изискуемост, подлежат на установяване в хода на делото.

С оглед редовността на исковата молба и допустимостта и валидността на обжалваното решение, настоящият съдебен състав счита, че следва да се разгледат възраженията на жалбоподателя за неправилност на обжалваното решение.

Първоинстанционното производство е образувано въз основа на предявени иски с правна квалификация чл.422 вр. с чл.415 ГПК вр. с чл. 79 ЗЗД и чл. 86 ЗЗД.

Ищецът ОББ АД с ЕИК 006949959 чрез пълномощник *** ЕООД с ЕИК ***чрез юрк. В.Й. иска да се признае за установено по отношение на ответник Е. И. К., че последният дължи сумата от 12 865,26 лв. - главница, 365,01 лв. - договорна лихва за периода от 08.03.2011г - 16.02. 2012 г., 1476,10 лв.- наказателна лихва за период от 08.03.2011 г. до 16.02.2012 г., всичките съгласно сключен договор за кредит от 08.04.2010 г., за които суми е била издадена заповед по ЧГД 2559/2012 г. по описа на РС – Пловдив.

Ответникът Е. И. К. оспорва предявените иски. Прави се възражение за недействителност на договора, поради неспазване на изискванията на чл. 7 от ЗПК. Възражава се за наказателните лихви и вноските по договора като погасени по давност.

От приетите по делото писмени доказателства се установява, че на 08.04.2010г. между ОББ АД в качеството на кредитор и Е. И. К. в качеството на кредитополучател е сключен договор за кредит, съгласно който на кредитополучателя е предоставена в заем сумата от 13 537 лева за потребителски нужди с редовна лихва от 10% (чл. 4, ал.1) и ГПР 10.5% (чл. 5), като при забава в изплащането на дълга, включително и в случаите на предсрочна изискуемост банката олихвява просрочените суми с наказателна лихва в размер на 5 пункта

над уговорения съгласно чл. 4 лихвен процент, т.е 15% (чл. 7). В чл. 4, ал. 3 от договора е предвидено, че при прекратяване на трудовото правоотношение на кредитополучателя с работодателя, с който е бил в трудово правоотношение към момента на подаване на молбата за предоставяне на кредит, лихвеният процент, посочен в чл. 4, ал. 1 се променя на 16,25 % годишно. В чл. 6, ал. 1 от договора са посочени таксите и комисионите, дължими по договора, а в чл. 6, ал. 2 и ал. 3 е уговорена едностранна промяна на лихвения процент, както нейното увеличаване и намаляване. Съгласно чл. 9 от договора за кредит кредитът се издължава на 120 месечни анюитетни вноски, като крайният срок за издължаване на дълга по кредита е 08.04.2020 г. В чл. 19 от договора е предвидено, че при пълно или частично неплащане на две погасителни вноски, кредитът става автоматично предсрочно изискуем, без да е необходимо кредитополучателят да бъде уведомяван.

От приетото по делото и неоспорено от страните заключение на съдебно – счетоводната експертиза се установява, че лихвеният процент по договора за кредит не е променян през процесния период, поради и което възраженията на ответника в тази насока не следва да се обсъждат. Дори и да се установи, че клаузите на чл. 6, ал. 2 и ал. 3 и чл. 4, ал. 3 от договора са неравноправни по смисъла на ЗЗП, то това е неотносимо по отношение на правния спор, доколкото не обуславя недействителност на клаузата, уреждаща приложимия и уговорен между страните лихвен процент от 10 % годишно.

В заключението вещото лице е посочило, че последното плащане по кредита е от 08.02.2011 г., като с платената вноска са погасени 10 погасителни вноски по договора за кредит, включващи главница, договорна лихва и застрахователна премия и част от договорната лихва по 11-тата вноска. От приетото по делото заключение се установява, че размерът на претендираните главница, наказателна лихва и възнаградителна лихва за процесните периоди съответстват на заявените с исковата молба. Вещото лице е посочило, че ГПР е определен по формулата, съдържаща се в Приложение № 1 към чл. 19, ал. 2 от ЗПК отм.

Въз основа на събраните по делото доказателства първоинстанционният съд е направил извод за основателност на претенциите за главница и възнаградителна лихва, както и частично по отношение на наказателната лихва до размера по чл. 86 ЗЗД за исковия период. Първоинстанционният съд е приел, че не се установява договорът за кредит да е изцяло недействителен на сочените основания, като е приел частична недействителност на клаузата за възнаградителна лихва. Приел е, че клаузата на чл.7, ал. 1 от договора за кредит е частично недействителна, като противоречаща на чл. 19, ал. 2 ЗПК /отм./ по отношение правото на банката да начислява лихва за забава над уговорената по чл. 4 от 10 % с пет пункта, поради което претенцията за наказателна лихва е уважена до размера на законната лихва за периода от 08.03.2011 г. до 16.02.2012 г. За разликата над този размер искът е отхвърлен. По отношение на предсрочната изискуемост е прието, че към датата на настъпване на тази изискуемост не е действало Тълкувателно решение № 4/ 18.06.2014 г. по т. д. 4/2013 г. на ОСГК на ВКС, респективно падежът е настъпил на 08.04.2020 г. Първоинстанционният съд е приел, че възражението за погасяване по давност на претенциите е неоснователно, тъй като искът за установяване на вземанията по заповедта за

изпълнение се счита предявен от датата на депозиране на заявление за издаване на заповед за изпълнение съгласно разпоредбата на чл. 422 ГПК. Освен това е приел, че е възможно давността да е изтекла в рамките на изпълнителното производство предвид ТР 2/2013 г. от 26.06.2015 г. на ОСГТК на ВКС, но това обстоятелство може да се прецени само в производство по предявени иск с предмет чл. 439 ГПК.

Настоящият въззивен състав напълно възприема изводите на първоинстанционния съд, че по делото няма данни договорът да нарушава [чл. 6](#), [чл. 7, т. 4 - 14](#), [чл. 8, ал. 1](#), [чл. 9, ал. 1](#) и [чл. 10](#) ЗПК който е бил приложим до 12.05.2010г./ Обн., ДВ, [бр. 53](#) от 30.06.2006 г., в сила от 1.10.2006 г., изм. и доп., [бр. 105](#) от 22.12.2006 г., в сила от 1.01.2007 г., [бр. 110](#) от 30.12.2008 г., изм., бр. 82 от 16.10.2009 г., в сила от 16.10.2009 г., отм., бр. 18 от 5.03.2010 г., в сила от 12.05.2010 г./ поради което и не може да се бъде обявен за недействителен. В договора са посочени чиста стойност на кредита – 13537 лв. (подлежаща на получаване главница на кредита); ГПП – 10,5 %; условията за издължаване на кредита от потребителя, включително размера, броя, периодичността и датите на погасителните вноски и ако е възможно, общия размер на тези плащания – чл. 9; разходите по договора за кредит; свързаните с договора разходи, които трябва да се понесат от потребителя; правото на потребителя да погаси предсрочно кредита, както и условията за прекратяване на договора; застрахователни премии и техния размер.

Не се установява по делото да е налице незаконосъобразно и в разрез със закона едностранно повишаване на лихвите по договора, без да има основание за това, като не се установява въобще уговорената възнаградителна лихва от 10 % годишно да е променяна, нито по реда на чл. 4, ал. 3 от договора, нито по реда на чл. 6, ал. 2 от договора.

Предмет на спора е правоотношение по потребителски кредит, уреждан от ЗПК(отм. ДВ, бр. 18 от 5.03.2010 г.), действал от 1.10.2006 г. до 12.05.2010 г. Сключеният договор и страните по него изцяло покриват легалното определение по чл. 4 и 5 от ЗПК(отм.). Клаузата на чл. 7 ал. 1 от договора относно вида и размера на дължимата лихва при забава на плащане на главницата е в пряко противоречие с закрилна норма на чл. 19 от ЗПК(отм.), тъй като предвижда, че просрочените суми се олихвяват с договорения лихвен процент, увеличен с наказателната надбавка от 5 пункта. Законът обаче изрично ограничава отговорността на потребителя за забава да размера на законната лихва. С оглед целта на специалния закон(очертана в чл. 2 от закона) на нормите му следва да се признае императивен характер. Договорената наказателна лихва има неустоечен мораторен характер като обезщетение за забава, поради което и валидността и следва да се отрече на осн.чл. 26 ал.1 пр. 1 от ЗЗД, без порокът да се отразява върху останалата част то договора (чл. 26 ал.4 от ЗЗД). Регламентираната с подзаконовни нормативни актове законна лихва върху просрочени парични задължения по смисъла на чл. 86 ЗЗД и чл. 309а, ал.1 ТЗ възлиза на 10 пункта над основния лихвен процент. Предвид изложеното, надбавка от 5% над договорната лихва за редовно ползване в срок или общ размер на т.нар. наказателна неустойка в размер от 15 % противоречи на разпоредбата на чл. 19, ал.2 ЗПК (отм.), което обуславя нейната недействителност. Начинът на формиране на обезщетението за забава, като сбор от надбавка

и дължима договорна лихва не променя неговия характер и не го изключва от приложното поле на чл.19, ал. 2 ЗПК (отм.). Освен това определената надбавка от 5 пункта над договорената възнаградителна лихва е необосновано висока, поради което клаузата на чл. 7 от договора е нищожна и съгласно чл. 146, ал.1 ЗЗП. Съгласно практиката на СЕС неравноправната договорна клауза, като нищожно няма задължителна сила за потребителя – ответник по делото, поради и което същата не следва да се прилага в отношенията между страните, нито да се прилага диспозитивната разпоредба на чл. 86 ЗЗД, уреждаща размера на лихвата за забава.

Предвид гореизложеното претенцията на кредитора за наказателна лихва е изцяло неоснователна, поради и което обжалваното решение в частта, в която първоинстанционният съд е приел за установено, че се дължи на банката сумата от 1261,13 лв.- наказателна лихва за период от 08.03.2011 г. до 16.02.2012 г., следва да се отмени и претенцията за наказателна лихва да се отхвърли.

Доколкото от изложеното по – горе се установява, че само клаузата на чл. 7 от договора за кредит, уреждаща заплащане на наказателна лихва, предмет на настоящото производство, е недействителна, то следва да се пристъпи към разглеждане на останалите правопреграждащи и правопогасяващи възражения на ответника по отношение на главницата и възнаградителната лихва.

По отношение на предсрочната изискуемост, настоящият съдебен състав не споделя доводите на първоинстанционният съд, че Тълкувателно решение № 4/ 18.06.2014 г. по т. д. 4/2013 г. на ОСГК на ВКС не намира приложение. Съгласно чл. 18 от Тълкувателното решение в хипотезата на предявен иск по чл. 422, ал. 1 ГПК за вземане, произтичащо от договор за банков кредит с уговорка, че целият кредит става предсрочно изискуем при неплащането на определен брой вноски или при други обстоятелства, и кредиторът може да събере вземането си без да уведоми длъжника, вземането става изискуемо с неплащането или настъпването на 55 обстоятелствата, след като банката е упражнила правото си да направи кредита предсрочно изискуем и е обявила на длъжника предсрочната изискуемост. В хипотезата на предявен иск по чл. 422, ал. 1 ГПК вземането, произтичащо от договор за банков кредит, става изискуемо, ако кредиторът е упражнил правото си да направи кредита предсрочно изискуем. Ако предсрочната изискуемост е уговорена в договора при настъпване на определени обстоятелства или се обявява по реда на чл.60, ал.2 от Закона за кредитните институции, правото на кредитора следва да е упражнено преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение, като кредиторът трябва да е уведомил длъжника за обявяване на предсрочната изискуемост на кредита. По силата на чл.60, ал.2 Закон за кредитните институции банката може да са поиска издаване на заповед за незабавно изпълнение по реда на чл.418 ГПК, когато „кредитът бъде обявен за предсрочно изискуем” поради неплащане на една или повече вноски. Предсрочната изискуемост представлява изменение на договора, което за разлика от общия принцип в чл.20а, ал.2 ЗЗД, настъпва с волеизявление само на едната от страните и при наличието на две предпоставки: обективният факт на неплащането и упражненото от кредитора право да обяви кредита за

предсрочно изискуем Постановките, установени в тълкувателното решение, са принципни и съответстват на нормативната воля на законодателя, поради което са приложими и за отношенията, възникнали преди неговото приемане.

Предвид гореизложеното и доколкото нито се твърди, нито се установява да е връчено уведомление за предсрочна изискуемост на длъжника, то настоящият въззивен състав приема, че кредитът не е надлежно обявен за предсрочно изискуем към датата на депозиране на заявление за издаване на заповед за изпълнение въз основа на документ по чл. 417 ГПК. Крайният падеж по договора обаче към датата на депозиране на исковата молба за установяване на вземанията по заповедта е настъпил, а съгласно *Тълкувателно решение № 8 от 2.04.2019 г. на ВКС по т. д. № 8/2017 г., ОСГТК* Предявеният по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК иск за установяване дължимост на вземане по договор за банков кредит поради предсрочна изискуемост може да бъде уважен за вноските с настъпил падеж към датата на формиране на силата на пресъдено нещо, въпреки, че предсрочната изискуемост не е била обявена на длъжника преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение въз основа на документ по чл. 417 ГПК.

С оглед така изложеното и предвид падежирането на вноските по кредита към датата на депозиране на исковата молба, следва да се разгледа възражението на ответника за погасяване по давност на претенциите на ищеца. Същото е направено своевременно с отговора на исковата молба и е напълно допустимо да се разгледа в настоящото производство по чл. 422 ГПК.

Действително чл. 422 ГПК гласи, че искът се счита предявен от момента на подаване на заявление за издаване на заповед за изпълнение, но в съдебната практика се приема, че това правило важи безусловно само в производството по чл. 410 ГПК. В Решение № 118 от 12.12.2019 г. на ВКС по т. д. № 2288/2018 г., II т. о., ТК е прието, че при издаването на заповед за незабавно изпълнение на основанията, посочени в [чл. 417 ГПК](#), едновременно със заповедта се издава и изпълнителен лист [/чл. 418 ГПК/](#). Заповедта за изпълнение в този случай се връчва на длъжника от съдебния изпълнител, след образуване на изпълнително дело [/чл. 418, ал. 5 ГПК/](#) по почин на кредитора. Следователно, времето от момента на издаване на заповед за незабавно изпълнение ведно с изпълнителен лист до предприемане на действия по връчването ѝ на длъжника зависи от волята на кредитора. Ето защо правилото, че погасителната давност се прекъсва с предявяване на иска за съществуване на вземането, но към минал момент - този на подаване на заявлението, ако искът е предявен в срока по [чл. 415 ГПК](#), съгласно прогласеното в [чл. 422, ал. 1 ГПК](#) обратно действие на исковата молба, може да важи безусловно само за заповедите, издадени по [чл. 411, ал. 3 ГПК](#). В случаите по [чл. 418 ГПК](#) /които показват по-голямо сходство с предходната процесуална уредба на [ГПК от 1952 г.](#) - отм. за издаване на изпълнителен лист на несъдебно изпълнително основание/ бездействието на кредитора да предприеме действия за връчване на заповедта чрез съдебния изпълнител, с което да започне да тече както срокът на длъжника за възражение по [чл. 414 ГПК](#), така и срокът на кредитора за предявяване на иска по [чл. 415 ГПК](#), следва да бъде зачетено в производството по [чл. 422 ГПК](#) като факт с

правно значение по смисъла на [чл. 235, ал. 3 ГПК](#). Указанията в посочените тълкувателни решения, съгласно които давността относно вземането се прекъсва, считано от момента на подаване на заявлението, ако са спазени условията на [чл. 422, ал. 1 ГПК](#), се съотнасят към хипотезата на издадена заповед за изпълнение по [чл. 418 ГПК](#) само когато такова изпълнение е предприето в рамките на разумния срок, съответстващ на постановената съда незабавност на изпълнението. Ако заявлението по [чл. 417 ГПК](#) е уважено, но въпреки това кредиторът бездейства - не получава издадения в негова полза изпълнителен лист, не образува изпълнително производство въз основа на него, респективно не овластява съдебния изпълнител да връчи заповедта за незабавно изпълнение и по този начин препятства осъществяване в пълнота на фактическия състав на заповедното производство и стабилизирането на заповедта, то тогава се касае именно за бездействие по смисъла на т. 10 от [ТР № 2 от 26.06.2015 г.](#), което не може да има за последица прекъсването на давността. В този случай съгласно цитираното решение следва да се вземе предвид приетото в т. 10 от [ТР № 2/26.06.2015 г.](#) по тълк. д. № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС, че давността е правна последица на бездействието на кредитора, поради което ако той няма правна възможност да действа, давност не тече. Ако кредиторът бездейства /не предявява иск/, давността тече, защото той може да избира да предяви иск, или не. Давността прекъсва с предявяването на иска и спира да тече, защото кредиторът не може да направи нищо за събиране на вземането си, докато исковият процес е висящ. Когато съдебното решение влезе в сила, започва да тече нова давност. Такава започва да тече и с предприемането на всяко действие за принудително изпълнение. В изпълнителния процес давността не спира, защото кредиторът може да избере дали да действа /като иска нови изпълнителни способности, ако не е удовлетворен/, или да не действа. Преценени в цялост, тълкувателните мотиви на [ТР № 2/26.06.2015 г.](#) изтъкват бездействието на кредитора във времето като основание за течение на погасителната давност, а тълкувателните мотиви на [ТР № 4 от 18.06.2014 г.](#) и [ТР № 8 от 21.02.2019 г.](#) отдават значение на факти, които могат да бъдат съобразявани в хода на производството по [чл. 422 ГПК](#) след подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение.

Предвид гореизложеното и доколкото до датата на постановяване на [ТР № 2/26.06.2015 г.](#) по тълк. д. № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС е действало ППВС № 3/18.11.1980 г., според което през времетраенето на изпълнителното производство – от датата на образуването му, до датата на приемане на последващия тълкувателен акт (придаващ различно обвързващо тълкуване на последиците на давността при висящност на изпълнителния процес), погасителната давност е спряла, то следва да се приеме, че погасителната давност за процесните вземания за главница и възнаградителна лихва е започнала да тече, считано от постановяване на тълкувателното решение. От ищеца нито се твърди, нито се установява в този период да са извършвани действия или да са настъпили факти, обуславящи спиране и/или прекъсване на срока на погасителната давност. По направеното възражение за погасяване на вземанията по давност ищецът е възразил, че същата не е изтекла, тъй като искът се счита предявен от датата на депозиране на заявление за издаване на заповед за изпълнение, което както се посочи по – горе не е безусловно по отношение на производствата по чл. 417 ГПК.

Със заявлението за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК банката е поискала и е издадена заповед за изпълнение и изпълнителен лист за възнаградителна лихва за периода 08.03.2011г - 16.02. 2012 г., поради и което същата към датата на депозиране на исковата молба е погасена изцяло по давност-изтекла е както кратката 3 годишна погасителна давност, така и общата погасителна давност от 5 години, независимо, че падежът на цялото задължение е настъпил на 08.04.2020 г. С оглед диспозитивното начало в гражданския процес съдът не би могъл да се произнася за вноските за възнаградителна лихва извън заявения период, поради и което исковата претенция за признаване на установено, че се дължи сумата от 365,01 лв. - договорна лихва за периода от 08.03.2011г - 16.02. 2012 г. е неоснователна, като обжалваното решение в тази част следва да се отмени, а претенцията да се отхвърли.

По отношение на претенцията за главница по сключения договор за кредит е приложима общата петгодишна погасителна давност, като същата започва да тече, считано от датата на падежа на съответната погасителна вноска. В този смисъл Решението по т.д.№ 237/2019г. на II-ро т.о. на ВКС, в което се приема, че началният момент, от който тече давностният срок за вземания за главница по погасителни вноски по договор за банков кредит е моментът на изискуемостта на съответната вноска. Доколкото към датата на депозиране на исковата молба е настъпил падежът на всички задължения, то възражението за погасяване по давност на претенциите за главница е основателно за всички вноски с настъпил падеж пет години преди датата на образуване на исковото производство – 13.11.2020 г.

Предвид изложеното настоящият съдебен състав счита, че погасена по давност и непогасена чрез плащане преди депозиране на заявлението е главницата в общ размер на 6885,96 лв., като за тази сума предявеният установителен иск за дължимост на главницата е неоснователен, поради и което решението, с което уважен до този размер следва да се отмени, а искът да се отхвърли. За разликата над този размер до пълния предявен такъв за установяване на дължимост на главницата в размер от 12 865,26 лв., а именно за сумата от 5979,30 лв. искът следва да се уважи, доколкото претенцията е основателна и доказана и непогасена по давност. Претенцията за законна лихва върху тази сума е основателна за периода от датата на депозиране на исковата молба и съответно следва да се присъди от този момент, а именно: 13.11.2020 г.

На основание чл. 78, ал. 1 ГПК в полза на жалбоподателя се дължат разноски за въззивното производство, съразмерно на уважената част от въззивната жалба, като същите са в размер на съответната част от платената държавна такса, а именно: сумата от 170,24 лв. С оглед изхода на въззивното обжалване следва и с цел яснота относно дължимите разноски първоинстанционното решение в частта за разноските следва да се отмени изцяло, като същите се преразпределят с оглед на уважена и отхвърлена част на исковите, като се вземе предвид и частта, в която решението е влязло в сила.

В първоинстанционното производство ищецът – въззиваема страна е представил доказателства и претендира разноски за исковото и за въззивното производство в общ

размер от 1496,91 лв., от които съразмерно на уважената искова претенция следва да се присъди сумата от 608,61 лв. Във въззивното производство въззиваемата страна претендира разноси за юрисконсултско възнаграждение, което настоящият съдебен състав на основание чл. 78, ал. 8 ГПК във вр. с чл. 25 от Наредбата за заплащането на правната помощ се определя в размер от 100 лв., от която сума, съразмерно на отхвърлената част от жалбата следва да се присъди сумата от 41,26 лв.

В първоинстанционното производство ответникът – жалбоподател е претендирал и е представил доказателства за разноси в общ размер от 1650 лв. Ищецът – въззиваема страна е направил възражение за прекомерност на заплатеното адвокатско възнаграждение от 1200 лв., като настоящият съдебен състав счита същото за неоснователно, доколкото същото съответства на фактическата и правна сложност на делото и усилията на процесуалния представител по осъществяване на защитата по делото. Съразмерно на отхвърлената част от исковата претенция в полза на ответника – жалбоподател следва да се присъдят разноси за първа инстанция в размер от 979,14 лв.

По изложените съображения съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 262434 от 01.11.2021 г. по гр.д. №15104/2020 по описа на ПРС в частта, с която е признато за установено, че Е. И. К., ЕГН ***** дължи в полза на „Обединена българска банка“ АД с ЕИК 006949959 чрез пълномощник „***“ ЕООД с ЕИК ***чрез юрк. В.Й. сумата от 6885, 96 лв. - главница, 365,01 лв. - договорна лихва за периода от 08.03.2011г - 16.02. 2012 г., 1261,13 лв.- наказателна лихва за период от 08.03.2011 г. до 16.02.2012 г., ведно със законната лихва за забава върху главницата, считано от датата на подаването на заявлението по чл. 417 ГПК- 17.02.2012г. до 12.11.2020 г. за които суми е била издадена заповед по ЧГД 2559/2012 г. по описа на РС – Пловдив, както и в частта за присъдените в полза на страните и процесуалния представител разноси, като вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ предявените от „Обединена българска банка“ АД с ЕИК 006949959 против Е. И. К., ЕГН ***** искове за признаване на установено, че се дължи сумата от 6885, 96 лв. - главница, 365,01 лв. - договорна лихва за периода от 08.03.2011г - 16.02. 2012 г., 1261,13 лв.- наказателна лихва за период от 08.03.2011 г. до 16.02.2012 г., ведно със законната лихва за забава върху главницата, считано от датата на подаването на заявлението по чл. 417 ГПК- 17.02.2012г. до 12.11.2020 г. за които суми е била издадена заповед по ЧГД 2559/2012 г. по описа на РС – Пловдив.

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 262434 от 01.11.2021 г. по гр.д. №15104/2020 по описа на ПРС в частта, с която е признато за установено, че Е. И. К., ЕГН ***** дължи в полза на „Обединена българска банка“ АД с ЕИК 006949959 чрез пълномощник „***“ ЕООД с ЕИК *** сумата от 5979,30 лв. – главница по Договор за предоставяне на потребителски

кредит без обезпечение от 08.04.2010 г., ведно със законна лихва върху главницата, считано от 13.11.2020 г. до окончателното ѝ изплащане, за която сума е издадена заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК по ЧГД 2559/2012 г. по описа на РС – Пловдив.

В необжалваната част решението е влязло в сила.

ОСЪЖДА „Обединена българска банка“ АД с ЕИК 006949959 да заплати на Е. И. К. с ЕГН ***** с адрес: *** разноси по съразмерност, както следва: сумата от 979,14 лв. по гр.д. №15104/2020 по описа на ПРС и сумата от 170,24 лв. – разноси по в.гр.д. №278/2022 г. по описа на ПОС.

ОСЪЖДА Е. И. К. с ЕГН ***** с адрес: *** да заплати на „Обединена българска банка“ АД с ЕИК 006949959 разноси по съразмерност, както следва: сумата от 608,61 лв.- разноси по гр.д. №15104/2020 по описа на ПРС и ЧГД 2559/2012 г. по описа на РС – Пловдив и сумата от 41,26 лв. – разноси по в.гр.д. №278/2022 г. по описа на ПОС.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС при предпоставките на чл. 280 ГПК в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____